

Ismert és elismert szervezet

A 2014-ben alakult Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ példa nélkülinek tekinthető Magyarországon az agrárkutatás területén. Korábban ugyanis soha nem tartoztak egy szervezethez az ágazathoz kapcsolódó kutatási egységek, intézetek, ahogy arra sem volt példa, hogy a kutatási célok, feladatok kitűzése és megosztása szervezeten történt volna. A gödöllői székhellyel megalapított központ tizenkét agrár- és élelmiszergazdasághoz kapcsolódó kutatóintézet összevonásával, működésük összehangolásával jött létre, további négy kutatóintézet pedig gazdasági társaságként csatlakozott hozzá. Bár a NAIK nemcsak Magyarországra, hanem Közép-Európa legnagyobb agrárkutatási és innovációs központja, ismertsége 2017 előtt itthon viszonylag szerény volt. Ezért Gyuricza Csabának, aki azóta tölti be a főigazgatói pozíciót, az volt az egyik célja, hogy a központhoz tartozó szervezetek munkáját és eredményeit szélesebb társadalmi rétegek számára is elérhetővé és megismerhetővé tegye. A főigazgatót év végi összefoglalásra kértük.

A mikor átvettem az intézmény irányítását, még a szakmában is sokan voltak olyanok, akik nem tudták, hogy pontosan mivel foglalkozik a NAIK – kezdte beszélgetésünket Gyuricza Csaba. Ezért először is „brandet” kezdtek építeni, vagyis kidolgozták a stratégiát, amellyel minél szélesebb körben megismertethetik a náluk folyó értékes munkát.

Ennek köszönhetően ma már egyre többen ismerik itthon is a tevékenységüket, külföldön ugyanis sokkal ismeretebb volt az intézmény és annak munkája. Különösen Európán kívül voltak ismertek, a magyar agrártudásnak ugyanis sok évtizeden keresztül jelentős piaca volt sok országban, és ezekben ma sem kell külön bemutatni. A főigazgató sikerként könyveli el, hogy mára Magyarországon is megtalálták a helyüket, ismertté váltak. Talán ennél is fontosabb feladatuk, hogy a NAIK megismertetésével a náluk folyó munka népszerűsítésén kívül magát a mezőgazdaságot, a vidéki életformát is meg- és elismertessék Magyarországon.

A ma a NAIK-hoz tartozó intézetek korábban önmagukban, elkülönülve működtek, az együttműködés közöttük esetleges volt. A NAIK, mint ernyőszervezet, irányító és céltudatos tette az együttműködést. Ez azért is fontos, mert a mezőgazdaság napjainkra interdiszciplinárisra vált, a szakterületek nem elkülönülten működnek és fejlődnek, hanem szoros együttműködésben egymással. Új eredmények, technológiák, fajták csak több szakterület, ebből adódóan több intézet vagy intézmény együttműködésében szülehetnek, hangsúlyozza Gyuricza Csaba.

Tájékoztatása szerint a NAIK kutatási témák szerint működik. Mintegy 150-re tehető a

FOTÓ: CSATLÓS NORBERT

Gyuricza Csaba: sikerként könyvelem el, hogy ma már Magyarországon is megtaláltuk a helyünket

szakpolitikai céloknak megfelelő, gyakorlatorientált kutatási témák száma, amelyekre mintegy 80 további kutatási programjuk, projektjük, pályázatuk épül. Éves költségvetésük valamivel több, mint a felét a szaktárca biztosítja, a többit saját bevételeikből fedezik (különböző szolgáltatásokat, szaktanácsadást végeznek, illetve bérleti díjakból származik) vagy hazai és nemzetközi pályázatokon nyerik. A kutatási témákat általában minden évben előre kidolgozzák, az idén azonban prioritásokat is kijelöltek. Ezek a klímaváltozáshoz, a precíziós gazdálkodáshoz, a kedvezőtlen adottságú termőhelyek földhasználatához, gazdálkodásához kapcsolódnak. A precíziós gazdálkodással kapcsolatban például horizontális kutatócsoportot, azaz intézetek közötti munkacsoportot állítottak fel, hiszen ezzel a területtel ilyen vagy olyan módon, de szinte minden intézetükben foglalkoznak.

– Ezeket az eredményeket próbáljuk egy platformra hozni a munkacsoport felállításával, annak érdekében, hogy olyan háttéranyagot állíthassunk össze, amely egy-két éven belül

a gyakorlatban, a szaktanácsadásban is hasznosíthatóvá válik a magyar gazdák számára – mondta Gyuricza Csaba.

A főigazgató fontos mérföldkönek nevezte az intézmény életében az idén nyáron Nagy István agrárminiszterrel közösen meghirdetett Gödöllői Programot, aminek az agrár-felsőoktatás és az agrárkutatás együttműködésének erősítése a célja, és ezáltal a magyar mezőgazdaság versenyképesebbé tétele.

– Az elnevezés pusztán a meghirdetés helyét jelöli, az agrárkutatás és az agrár-felsőoktatás szerkezeti átalakítását megcélzó program országos – hangsúlyozza a főigazgató. Ennek több elemét már ebben az évben megvalósították: újraelapították a szarvasi Öntözési és Vízgazdálkodási Kutatóintézetet, amely 2013-ban szűnt meg kutatóintézetként működni, továbbá a Magyarországon 1996 óta hiányzó dísznövénytermesztési kutatást is megjelenítették az intézményrendszerben azáltal, hogy a Gyümölcs- és Dísznövénytermesztési Kutatóintézet a nevében is visszakapta a dísznövénytermesztést. A szak-

ember szerint ez szintén az ágazat megerősítését jelenti. A Gödöllői Program újabb állomása volt a közelmúltban a Szent István Egyetemmel kötött együttműködési megállapodás, amit Gyuricza Csaba azért tart nagy jelentőségűnek, mert – szavai szerint – „ennek már régen meg kellett volna történnie”. Azon túl ugyanis, hogy a két intézmény ugyanabban a városban található, a SZIE Magyarország legnagyobb agrár-felsőoktatási intézménye. Mint ilyenrel kötött együttműködési megállapodást a legnagyobb agrárkutatói intézmény. – Természetes szövetségesei, partnerei kell legyünk egymásnak ahhoz, hogy az agrár-felsőoktatásnak és az agrárkutatásnak a kor kihívásainak megfelelő új lendületet adhassunk – mondta.

Együttműködési megállapodásokat azonban nemcsak egyetemekkel kötnek, kutatásaik gyakorlatorientáltságát szem előtt tartva ugyanilyen fontosnak tartják az ágazati szereplőkkel való kommunikációt, elvégre munkájuk eredményét az mutatja, hogy az milyen módon jelenik meg a gyakorlati életben termék, technológia vagy fajta formájában. Ennek érdekében a napokban írtak alá egy háromoldalú együttműködési megállapodást a Nemzeti Agrárgazdasági Kamarával, valamint a Magyar Szója és Fehérjenővény Egyesülettel. Ez szintén egy fontos területre, a Nemzeti Fehérjetakarmány Programra fókuszál, amelynek végrehajtása – az öntözéshez hasonlóan – szintén kormányzati szándék.

Kiterjedt nemzetközi kapcsolataikról szólva Gyuricza Csaba arra emlékeztetett, hogy az uniós kutatás-fejlesztési pályázatokon túl 2017 végén együttműködés indult a visegrádi országokkal, amit ebben az évben megerősítettek, és új alapokra helyeztek annak érdekében, hogy a hasonló kutatásokat összhangba hozzák. De, mint mondta, számukra izgalmasabb célterületet jelentenek napjainkban az Európán kívüli

térségek. Egyes észak-afrikai országokkal hagyományosan szoros kapcsolatot ápolnak, velük évek, sőt évtizedek óta együttműködnek tudás- és technológiatranszfer-, kutatás-fejlesztési és agrárfejlesztési programokban. Ezeket a kapcsolatokat folyamatosan erősítik, és új programokat is indítottak Nyugat- és Kelet-Afrikában. Kiemelt kormányzati támogatást kap kenyai és ghánai programjuk, de megjelennek a NAIK eredményei Elefántcsontparton, Guineában és Sierra Leonában is. Ez – azon túl, hogy a NAIK számára is fontos – a technológiák, növényfajták piaci megjelenítése révén konkrét bevételt jelentenek a magyar agrárgazdaságnak. Tovább erősítették kapcsolataikat Délkelet-Ázsiával is.

– Laoszsal régóta jó kapcsolatokat ápolunk, a laoszi mezőgazdaság gyakorlatilag szinte teljes egészében magyar tudáson alapszik. Ehhez manapság a NAIK biztosítja a szakmai háttérrel – hangsúlyozta a főigazgató. Érdekes tény, hogy a

NAIK rizstermesztési kutatásai és rizsfajtái iránt is nagy az érdeklődés a térségben, például Indonéziában és a Fülöp-szigeteken, és nagyon biztatóak az eredmények. Gyuricza Csaba a napokban járt Malajziában, ahol várhatóan szintén megjelennek új magyar technológiák, rizsfajták, sőt, a jövő év elején közös maláj-magyar agrárworkshopot is szerveznek, ami új irányt adhat a technológiatranszfernek.

Új célterületük Dél-Amerika, azon belül Kolumbia, ahol először jelentek meg egy jelentős, több millió dolláros agrárfejlesztési programmal, amit Chilére, Perura, Brazíliára és Ecuadorra is kiterjesztenek a következő esztendőben.

Nemzetközi kapcsolataikat támogatja a hallgatói csereprogram, hiszen egy-egy nemzetközi fórumon, tárgyaláson nemcsak a NAIK érdekét képviselik, hanem hazánk agrárgazdaságát és agrártudományát is. Ebben komoly szerepe van a magyar állam Stipendium Hungaricum programjá-

nak, ami külföldi diákoknak biztosít ösztöndíjat magyarországi tanulmányok folytatására. Ebben az évben a NAIK is elindította fiatal kutatóknak saját csereprogramját, amelynek keretében fiatal kutatókat küldenek kutatómunkára a velük szorosan együttműködő, főleg Európán kívüli országokba, amelyekből ők is fogadnak fiatal kutatókat. Ez a program az idén indult, Ghánával.

– Sikeres külhoni megjelenésünk mellett leginkább arra vagyok büszke, hogy sikerült a NAIK-ot itthon is megismertetni és elismertetni a szélesebb társadalmi rétegek körében. Ebben a munkában fontos együttműködő partnerünk lapjuk, a Magyar Mezőgazdaság. Jelen vagyunk a közösségi oldalakon is, a fiatalokat megcélözva. Olyan oldalakon is megjelenünk, ahol korábban nem, a mai tizen-huszoneves generáció ugyanis elsősorban ezeken keresztül érhető el. A generációváltásra házon belül is gondot fordítunk: új lendületet adtunk az évekkel ezelőtt elindított fiatal kutatói programnak, ami szintén része a már említett Gödöllői Programnak. Az előző évekhez képest az idén megdupláztuk a felvett fiatal kutatók számát. Célunk, hogy az intézményrendszer egészében a közeljövőben a jelenlegi 40-ről 100 főre emeljük a számukat. Ez a szám nem elérhetetlen, már az idén nagy volt az érdeklődés a program iránt. Ez egyrészt annak köszönhető, hogy ismertebbé vált az intézményrendszer, másrészt ha szerény mértékben is, de hozzájárulhatunk ahhoz – és ebben az egyetemek fontos partnereink –, hogy megismertessük a fiatalokkal az agrárium lehetőségeit. Megpróbáljuk elmagyarázni nekik az elmúlt években lezajlott változásokat, azt, hogy mit jelent ma a mezőgazdaság a tíz vagy húsz évvel ezelőttihez képest. Mert a különbség jelentős, hangsúlyozta végül Gyuricza Csaba.

BÁRDOS B. EDIT

Az egyik eredmény hozza magával a másikat

Észak-Afrikában a Magyar Tejgazdasági Kísérleti Intézet Kft. technológiája szerint dolgozzák fel a tevetetejet. Nyugat-Afrikában jelentős, elsősorban növénytermesztési és állattenyésztési együttműködése alakult ki a NAIK-nak. Közreműködésükkel alakult meg az első ghánai-magyar vegyesvállalat, amely mangót dolgoz fel, és ugyanott tajvani közreműködéssel most alakítanak ki egy orchideatermesztést segítő vegyesvállalatot is. Mintafarmokat hoztak létre Ghánában és Kenyában. Mindkét helyen magyar növényfajtákat tesztelnek, előbbiben kukoricát és szóját, utóbbiban kalászosokat. Délkelet-Ázsiában a legerősebbek a kapcsolataik, Laoszban már a harmadik segélyhitelprogram indult el ebben az évben az Exim Bank támogatásával, nyolc szakterületen. Az erről szóló együttműködési megállapodást tavaly decemberben írta alá Gyuricza Csaba az ottani intézményekkel. Az idén már megvalósuló program nyolc szakterületén a NAIK munkatársai vagy vezető szerepet töltenek be, vagy közreműködőként vesznek részt bennük. E program sikerének tulajdonítható, hogy a napokban Malajziában is eredményes tárgyalásokat folytathattak. Az indonéziai és Fülöp-szigeteki megjelenésük szintén ennek tudható be. Dél-amerikai sikertörténetük egy kolumbiai együttműködés, amelynek keretében egy uniós forrásból megvalósuló, 2,2 millió dolláros fejlesztési programban működnek közre, és amely áttörést hozhat dél-amerikai kapcsolataikban.